

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

KAUPALLISET ELÄINKULJETUKSET MAANTEILLÄ

KAUPALLISET ELÄINKULJETUKSET MAANTEILLÄ

Ruokaviraston opas
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Helsinki 2019
Kannen kuva: EKY ry
Taitto: Ruokavirasto | Käyttäjäpalvelut

SISÄLLYS

JOHDANTO	4
MÄÄRITELMIÄ	5
KAUPALLISET KULJETUKSET	6
Ei-kaupalliset kuljetukset	7
KULJETUSMATKAN PITUUDEN JA AJAN VAIKUTUS VAATIMUKSIIN	9
Omien eläinten kuljetukset: alle 50 km tai siirtolaiduntaminen	9
Enintään 65 km pitkät kuljetusmatkat	10
Yli 65 km pitkät mutta enintään 8 h kestävät eli lyhyet kuljetukset	10
Yli 8 h kestävät eli pitkät kuljetukset	10
Suomen ulkopuolelle tai Suomen ulkopuolelta tapahtuva kuljetus	11
ELÄINTEN KULJETTAMISEEN LIITTYVÄT LUVAT JA TODISTUKSET	12
Eläinkuljettajalupa	12
Lyhyiden kuljetusten eläinkuljettajalupa (Tyyppi 1)	13
Pitkien kuljetusten eläinkuljettajalupa (Tyyppi 2)	14
Kuljettajan tai hoitajan koulutus	15
Kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistus	15
Koulutus ei-pätevyystodistusta tarvitseville	17
Kuljetusvälineiden hyväksymistodistus	17
KULJETUSKUNTOISUUS	19
KAIKKIEN ELÄINTEN KULJETUSTA KOSKEVAT VAATIMUKSET	21
Eläinten lastaaminen, kuormasta purkaminen ja käsittely	21
Kuljetuksen aikana	23
Kaikkia kuljetusvälineitä ja kontteja koskevat vaatimukset	24
Ro-ro -aluksilla tapahtuvan kuljetuksen lisävaatimukset	24
Konteissa tapahtuvan kuljetuksen lisävaatimukset	25
KOTIELÄIMINÄ PIDETTÄVIEN HEVOS-, NAUTA-, LAMMAS-, VUOHI- JA SIKAELÄINTEN PITKIEN KULJETUSTEN LISÄVAATIMUKSET	26
ELÄINLAJIKOHTAISET ERITYISVAATIMUKSET	28
Hevoseläimet	28
Nautaeläimet	30
Lammaseläimet	31
Vuohieläimet	33
Sikaeläimet	34
Siipikarja	35
Muut eläimet	36
ELÄINKULJETUSTEN VALVONTA	37
LIITE 1. Malli artikkelin 4 mukaisesta kuljetusasiakirjasta	38

JOHDANTO

Tähän oppaaseen on koottu kaupallisia eläinkuljetuksia maanteillä koskevien eläinsuojelusäädösten sisältöä.

Eläinten kuljetuksella tarkoitetaan tässä oppaassa elävien selkärankaisten eläinten kuljettamista maanteillä Suomessa, Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden sekä Suomen ja Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden välillä. Eläinten kuljetusta ovat kaikki eläinten siirrot jollakin kuljetusvälineellä, mukaan lukien eläinten lastaaminen ja kuormasta purkaminen.

Eläinten suojelua kuljetusten aikana koskeva lainsäädäntö:

- **Eläinkuljetusasetus*** säätelee **elävien selkärankaisten eläinten kaupallisen toiminnan yhteydessä** tapahtuvaa kuljetusta koko EU:n alueella.
- **Eläinkuljetuslaki**** koskee sekä elävien selkärankaisten eläinten että soveltuvin osin myös selkärangattomien eläinten kuljettamista. Eläinkuljetuslailla on Suomessa pantu täytäntöön eläinkuljetusasetus ja säädetty eläinkuljetusasetuksen ulkopuolelle jäävistä eläinten kuljetuksista. Kaupallisia eläinkuljetuksia eivät koske lain pykälät 5 - 15.

Säädöstekstit ovat kokonaisuudessaan luettavissa maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla osoitteessa www.mmm.fi -> Lainsäädäntö -> Eläimet, elintarvikkeet ja terveys -> Lainsäädäntö -> F-hakemisto: Eläinsuojelu.

Säädösten tarkoituksena on suojella eläviä eläimiä kuljetuksessa ja sen yhteydessä vahingoittumiselta ja sairastumiselta sekä kaikelta vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä. Säädösten mukaan eläinten hyvinvoinnista on huolehdittava kuljetuksen aikana. Sen lisäksi mitä eläinkuljetusasetuksessa ja eläinkuljetuslaissa säädetään, kuljetettavien eläinten hoidossa, kohtelussa ja käsittelyssä on noudatettava, mitä eläinsuojelulaissa*** tai sen nojalla säädetään.

* Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2005 eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta

** Laki eläinten kuljetuksesta (1429/2006)

*** Eläinsuojelulaki 247/1996

MÄÄRITELMIÄ

Kuljetus: eläinten kuljetustapahtuma mukaan lukien kaikki lastaukset ja purut, myös ensimmäinen lastaaminen ja viimeinen kuormasta purkaminen. Siipikarjan osalta kuljetus alkaa, kun jo lastattuja kuljetuspäällyksiä aletaan nostaa kuljetusvälineeseen lähtöpaikassa, ja päättyy, kun päällykset on purettu määräpaikassa kuljetusvälineestä.

Kuljetusmatka: eläinten kuljetustapahtuma mukaan lukien lastaukset ja purkamiset lukuun ottamatta ensimmäistä lastaamista ja viimeistä kuorman purkua. Kuljetusmatka alkaa, kun kaikki eläimet tai eläimiä sisältävät kuljetuspäällykset on lastattu kyytiin ensimmäisessä lähtöpaikassa, ja päättyy, kun eläimiä tai eläimiä sisältäviä kuljetuspäällyksiä aletaan purkaa määräpaikassa. Kuljetusmatka on siis osa kuljetusta.

Pitkä kuljetus: yli 8 tuntia kestävä **kuljetusmatka**, mukaan lukien lastaamiset ja purkamiset lukuun ottamatta ensimmäistä lastausta ja viimeistä purkua.

Lyhyt kuljetus: enintään 8 tuntia kestävä **kuljetusmatka**, mukaan lukien lastaamiset ja purkamiset lukuun ottamatta ensimmäistä lastausta ja viimeistä purkua.

Lähtöpaikka: paikka, jossa eläin kuormataan ensimmäisen kerran kuljetusvälineeseen, edellyttäen että eläin on ollut sijoitettuna kyseiseen paikkaan vähintään 48 tunnin ajan ennen lähtöaikaa.

Määräpaikka: paikka, jossa eläin puretaan kuljetusvälineestä ja johon se sijoitetaan ainakin 48 tunniksi ennen lähtöaikaa tai jossa se teurastetaan.

Kuljetusväline: eläinten kuljetukseen käytettävä maantieajoneuvo.

Kontti: kehikko, laatikko, kuljetuspäällyys tai muu tukeva rakenne, jota käytetään eläinten kuljetukseen mutta joka ei ole kuljetusväline.

Rekisteröityjä hevoseläimiä ovat:

- sellaiset hevoseläimet, jotka on merkitty rodun kantakirjaan **ja** joille rotukantakirjan pitäjäksi hyväksytty järjestö on myöntänyt tunnistusasiakirjan (eli hevospassin), tai
- sellaiset hevoseläimet, joilla on kansainvälisen kilpailu- tai urheiluhevostia hallinnoivan järjestön (FEI) myöntämä tai vahvistama tunnistusasiakirja.

Eläinkuljettaja: luonnollinen tai oikeushenkilö, joka kuljettaa eläimiä omaan lukuunsa tai kolmannen osapuolen lukuun.

Kuljettaja: henkilö, joka ajaa eläinten kuljetusvälinettä.

Hoitaja: henkilö, joka on välittömästi vastuussa eläinten hyvinvoinnista ja on niiden mukana kuljetusmatkan ajan. Erillistä hoitajaa ei tarvita, jos kuljettaja huolehtii myös eläinten hoitajan tehtävistä.

Kolmas maa: maa, joka ei kuulu Euroopan Unioniin.

AVI: Aluehallintovirasto

KAUPALLISET KULJETUKSET

Kaupallisella eläinkuljetuksella tarkoitetaan kuljetuksia, joihin liittyy rahan, tavaroiden tai palvelujen välitöntä vaihdantaa. Kaupallisiksi kuljetuksiksi luetaan myös kuljetukset, joihin liittyy tai joiden tavoitteena on välittömästi tai välillisesti taloudellinen voitto.

Ruokaviraston näkemyksen mukaan kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuviksi kuljetuksiksi katsotaan eläinten kuljetukset, joista on suoraa taloudellista hyötyä tai jotka ovat osana liiketaloudellista tai kaupallista toimintaa ja joihin liittyy tai joiden tavoitteena on joko suora tai epäsuora taloudellinen voitto.

Kuljetus voi siis olla kaupallinen, vaikka kuljetukseen liittyvä tai sen tavoitteena oleva taloudellinen voitto kohdistuisi johonkuhun muuhun kuin eläinkuljettajaan, esimerkiksi kuljetettavien eläinten omistajaan. Vaikka henkilön tai yrityksen eläinkuljetukset olisivatkin yleisesti ottaen kaupallisia, on huomioitava, että jotkut yksittäiset tällaisen henkilön tai yrityksen eläinkuljetukset voivat olla ei-kaupallisia.

Kuljetusmatkan pituus tai aika ei vaikuta siihen, onko kuljetus kaupallinen vai ei. Kuljetus voi olla kaupallinen, vaikka matka olisi vain 10 km.

Esimerkiksi seuraavanlaiset kuljetukset **ovat** Ruokaviraston linjauksen mukaan kaupallisia:

- henkilö tai yritys kuljettaa eläimiä **korvausta vastaan työkseen tai ammatin- tai elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa**
- henkilö saa eläinten kuljetuksesta **korvauksen**, vaikkei kuljeta eläimiä työkseen tai harjoittaakseen ammattia tai elinkeinoa
- **tuotantoeläinten** kuten sikojen, nautojen, lampaiden, vuohien, siipikarjan tai kalojen **tuotantoon liittyvät** usein tai säännöllisesti toistuvat kuljetukset
  - lampuri vie kasvattamiaan lampaita kerran vuodessa vuosittain teurastamoon
- **hevosyrittämiseen** (mm. ravi-, ratsastus- ja hoitotaliyritykset) liittyvät kuljetukset esimerkiksi, kun
  - hoitotalin pitäjä kuljettaa hoidossaan olevia hevosia
  - henkilöllä tai yrityksellä ei ole tallia, mutta tämä tarjoaa hevospalveluja, joihin sisältyy myös hevosten kuljettamista
  - ratsastuskoulu kuljettaa omistamansa hevosen korvausta vastaan kilpailuun, johon ratsastuskoulun asiakas osallistuu
  - toisen henkilön hevosten kuljettaminen, jos tämä kuljettaminen liittyy hevosalan yrityksen toimintaan. Hevosalan yritys voi olla joko hevosia kuljettavan tai toisen henkilön omistama. Merkitystä ei ole sillä, onko kuljettaja yksityishenkilö ja saako hän kuljettamisesta korvausta
  - hevosen omistaja vähentää hevosen kuljettamiseen ja pitoon liittyvät kulut verotuksessa

- **koirien, kissojen ja muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten** kaupalliseen pitoon ja toimintaan sisältyvät usein tai säännöllisesti toistuvat kuljetukset
- **koe-eläintoimintaan** liittyvät kuljetukset.

Jos ei ole selvää, onko kyseessä kaupallinen kuljetus, eläinkuljettajan kannattaa ottaa yhteyttä oman kotipaikkansa aluehallintoviraston (AVI) läänineläinlääkäriin. Esimerkiksi jos kuljetettava eläin on jonkin yrityksen nimissä, kuljetuksen kaupallisuus on epävarmoissa tapauksissa hyvä selvittää.

Eläinkuljetusasetusta **ei** kuitenkaan sovelleta eläinkuljetukseen, joka tapahtuu eläinlääkärin ohjeiden mukaisesti suoraan eläinlääkärin vastaanotolle, hoitopaikalle tai klinikalle tai sieltä pois.

Ei-kaupalliset kuljetukset

Tämän oppaan vaatimukset koskevat vain kaupallisia eläinkuljetuksia, mutta tähän on kaupallisuuden arvioimisen helpottamiseksi koottu esimerkkejä ei-kaupallisista kuljetuksista.

Kun eläimiä kuljetetaan muulloin kuin kaupallisen toiminnan yhteydessä, on kyse ei-kaupallisista eläinkuljetuksista. Ei-kaupallisia kuljetuksia eivät koske eläinkuljetusasetuksen vaatimukset.

Esimerkiksi seuraavanlaiset kuljetukset **eivät** Ruokaviraston näkemyksen mukaan ole kaupallisia:

- **harrastaja** tai **eläimen omistaja** kuljettaa **omia koiria, kissoja tai muita lemmikkieläimiä** tai jonkun **toisen lemmikkieläimiä korvauksetta tai korkeintaan polttoainekuluja vastaan**;
- **harrastaja** (ei hevosiin liittyvää yritystoimintaa) kuljettaa **omia harrastehevosiaan** tai jonkun **toisen harrastehevosta korvauksetta tai korkeintaan polttoainekuluja vastaan**. Tässä yhteydessä harrastehevosella tarkoitetaan hevosta, joka ei ole minkään yrityksen nimissä eikä liity minkään yrityksen toimintaan. Kuljetus ei ole kaupallinen, jos:
  - harrastaja kuljettaa oman harrastehevosensa ja samalla kaverinsa harrastehevosen korvauksetta raveihin
  - harrastaja kuljettaa kaverinsa harrastehevosen ratsastuskilpailuun polttoainekuluja vastaan
  - harrastajan hevonen on hoitotallissa ja harrastaja itse kuljettaa tätä hevosta
  - henkilö tai yritys kuljettaa hevosen esimerkiksi vanhainkodin pihalle vanhusten iloksi, eikä saa tästä toiminnasta mitään korvausta (hyväntekeväisyys), eikä tapahtuman päätarkoitus ole yrityksen myynninedistäminen. Tämä kuljetus ei ole kaupallinen, vaikka henkilö tai yritys muuten tekisi työtä tai harjoittaisi ammattia tai elinkeinoa, johon sisältyy hevosten kuljettamista.

- **ratsastuskouluyrittäjä kuljettaa oman harrastehevosesensa kilpailuun, johon itse osallistuu**
- **eläintarhat** kuljettavat itse lajiensuojeluohjelmaan kuuluvia eläimiä.

ULKOMAILLE SUUNTAUTUVAT ELÄINKULJETUKSET

Euroopan Unionin muiden jäsenmaiden tulkinta eläinkuljetusasetuksen soveltamisalasta saattaa erota edellä kuvatuista esimerkeistä. Siksi ulkomaille matkaavien on hyvä varmistaa ennen matkaa matkan kohteena olevasta jäsenmaasta mukaan lukien kauttakulkumaat, tulkitsevatko ne kyseisen kuljetuksen kaupalliseksi eläinkuljetukseksi.

KULJETUSMATKAN PITUUDEN JA AJAN VAIKUTUS VAATIMUKSIIN

Omien eläinten kuljetukset: alle 50 km tai siirtolaiduntaminen

Seuraaviin tilanteisiin sovelletaan ainoastaan eläinkuljetusasetuksen kuljetuksia koskevia yleisiä edellytyksiä sekä viranomaisten tarkastuksia koskevia määräyksiä:

- kasvattajien **omilla** kuljetusvälineillään suorittamat **omien** eläintensä kuljetukset, joiden pituus kasvattajan tilalta on **alle 50 kilometriä**
- kasvattajien **omien** eläintensä kuljetukset, jotka suoritetaan **omilla** maatalousajoneuvoilla tai kuljetusvälineillä, kun maantieteelliset olosuhteet vaativat tiettyjen eläintyyppien kuljetusta **siirtolaiduntamista varten**, esimerkiksi lampaiden kuljettaminen laitumille saariin kesäajaksi tai porojen kuljettaminen ”laitumien” välillä.

Yleiset edellytykset

Eläimiä ei saa kuljettaa siten, että niille voi aiheutua vammoja tai turhaa kärsimystä.

Lisäksi:

- on toteutettu ennalta kaikki tarvittavat järjestelyt, joilla pyritään saattamaan kuljetusmatkan kesto mahdollisimman lyhyeksi ja huolehtimaan eläinten tarpeista sen aikana
- eläimet ovat kuljetuskuntoisia
- kuljetusvälineet on suunniteltu ja rakennettu ja niitä ylläpidetään ja käytetään niin, että vältetään vammat ja kärsimykset ja taataan eläinten turvallisuus
- kuormaamis- ja purkamisvälineet on suunniteltu ja rakennettu ja niitä ylläpidetään ja käytetään niin, että vältetään vammat ja kärsimykset ja taataan eläinten turvallisuus
- eläimiä käsittelevillä henkilöillä on tarvittava koulutus tai muutoin hankittu pätevyys, ja he hoitavat tehtävänsä ilman väkivaltaa tai mitään sellaisia menetelmiä, jotka voivat aiheuttaa eläimille tarpeetonta pelkoa, vammoja tai kärsimystä
- kuljetus suoritetaan viipymättä määräpaikkaan, ja eläinten hyvinvointi tarkistetaan säännöllisesti ja sitä pidetään yllä asianmukaisesti
- eläimille varataan niiden kokoon ja kuljetusmatkan kestoon nähden lattia-alaltaan ja korkeussuunnassa riittävä tila
- eläimille tarjotaan sopivin välein niiden lajiin ja kokoon nähden laadultaan ja määrältään asianmukaisesti vettä, ravintoa ja lepoa.

Asiakirjat

Näissä kuljetuksissa ei vaadita kuljetukseen liittyviä asiakirjoja.

Enintään 65 km pitkät kuljetusmatkat

Eläinkuljettajalupaa ei vaadita, jos eläinkuljetuksen pituus on **enintään 65 kilometriä** tietä pitkin lähtöpaikasta määräpaikkaan.

Eläinten kuljettajalta ja hoitajalta ei vaadita erityistä koulutusta, vaan muutoinkin hankittu pätevyys riittää.

Muut eläinkuljetusasetuksen vaatimukset koskevat näitä kuljetuksia, lukuun ottamatta pitkiä kuljetuksia koskevia vaatimuksia.

Asiakirjat

Kuljetusvälineessä on oltava kuljetukseen liittyvät asiakirjat, joista käyvät ilmi eläinten alkuperä, omistaja, lähtöpaikka, lähtöpäivä ja -aika, aiottu määräpaikka ja kuljetusmatkan odotettu kesto (**Ks. malliasiakirja, liite 1**).

Asiakirjat on esitettävä pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle.

Yli 65 km pitkät, mutta enintään 8 h kestävät eli lyhyet kuljetukset

Eläinkuljettajalla tulee olla lupa eläinten kuljettamiseen.

Kuljettajalla ja hoitajalla tulee olla asianmukainen koulutus.

Myös muut eläinkuljetusasetuksen vaatimukset koskevat näitä kuljetuksia, lukuun ottamatta pitkiä kuljetuksia koskevia kohtia.

Asiakirjat

Kuljetusvälineessä on oltava seuraavat kuljetukseen liittyvät asiakirjat:

- tiedot eläinten alkuperästä, omistajasta, lähtöpaikasta, lähtöpäivästä ja -ajasta, aiotusta määräpaikasta ja kuljetusmatkan odotetusta kestosta (**Ks. malliasiakirja, liite 1**)
- voimassa oleva eläinkuljettajalupa
- voimassa olevat kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistukset, jos kuljetetaan hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläimiä tai siipikarjaa.

Asiakirjat on esitettävä pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle. Myös kopiot tai valokuvat luvista ja todistuksista ovat hyväksyttäviä.

Yli 8 h kestävät eli pitkät eläinkuljetukset

Eläinkuljettajalla tulee olla lupa pitkiin eläinkuljetuksiin.

Pitkissä eläinkuljetuksissa tulee lyhyiden eläinkuljetusten vaatimusten **lisäksi** noudattaa pitkiä kuljetuksia koskevia lisävaatimuksia.

Asiakirjat

Kuljetusvälineessä on oltava seuraavat kuljetukseen liittyvät asiakirjat:

- tiedot eläinten alkuperästä, omistajasta, lähtöpaikasta, lähtöpäivästä ja -ajasta, aiotusta määräpaikasta ja kuljetusmatkan odotetusta kestosta (**Ks. malliasiakirja, liite 1**)
- voimassa oleva pitkien kuljetusten eläinkuljettajalupa
- voimassa olevat kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistukset, jos kuljetetaan hevos-, nauta-, lammas-, vuohi-, ja sikaeläimiä tai siipikarjaa
- voimassa oleva maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus
- valmiussuunnitelma hätätilanteita varten.

Asiakirjat on esitettävä pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle. Myös kopiot tai valokuvat luvista ja todistuksista ovat hyväksyttäviä.

Suomen ulkopuolelle tai Suomen ulkopuolelta tapahtuva kuljetus

EU:n jäsenvaltioiden välisissä sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin tapahtuvissa kuljetuksissa on samat vaatimukset kuin edellä mainituissa kotimaan kuljetuksissa. Kotieläiminä pidettävien nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten sekä muiden kuin rekisteröityjen hevoseläinten **pitkien kuljetusten** osalta on kotimaan kuljetusten vaatimusten lisäksi:

- laadittava eläinkuljetusasetuksen liitteen II mukainen **reittisuunnitelma** ja noudatettava sitä
  - reittisuunnitelman on oltava realistinen ja tehty eläinkuljetusasetuksen vaatimusten mukaisesti
- käytettävä maantiekuljetusvälineen paikannusjärjestelmää.

MUISTA TRACES! Reittisuunnitelman suunnittelun (osa 1) voi tehdä Tracesissa.

Asiakirjat

Kuljetusvälineessä on oltava seuraavat kuljetukseen liittyvät asiakirjat:

- tiedot eläinten alkuperästä, omistajasta, lähtöpaikasta, lähtöpäivästä ja -ajasta, aiotusta määräpaikasta ja kuljetusmatkan odotetusta kestosta (**Ks. malliasiakirja, liite 1**)
- voimassa oleva pitkien kuljetusten eläinkuljettajalupa
- voimassa olevat kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistukset, jos kuljetetaan hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläimiä tai siipikarjaa
- voimassa oleva maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus
- kotieläiminä pidettävien muiden kuin rekisteröityjen hevoseläinten sekä nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten osalta realistinen ja eläinkuljetusasetuksen vaatimusten mukainen, määräpaikkaan saakka tehty reittisuunnitelma. Reittisuunnitelma on oltava eläinten mukana kuljetusmatkan ajan **määräpaikkaan asti** tai kolmansiin maihin vietäessä poistumispaikkaan asti. Reittisuunnitelman osa 4 on täydennettävä matkan aikana
- valmiussuunnitelma hätätilanteita varten.

Asiakirjat on esitettävä pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle. Myös kopiot luvista ja todistuksista ovat hyväksyttäviä. Reittisuunnitelman on oltava alkuperäinen.

ELÄINTEN KULJETTAMISEEN LIITTYVÄT LUVAT JA TODISTUKSET

Eläinkuljettajalupa

Eläinten kuljettaminen kaupallisen toiminnan yhteydessä on sallittua vain **eläinkuljettajaluvalla**, jota haetaan Suomessa siitä AVIn toimipisteestä, jonka toimialueella on luvan hakijan kotipaikka. AVIt tallentavat luvissa olevat tiedot Ruokaviraston ylläpitämään eläinkuljettajarekisteriin.

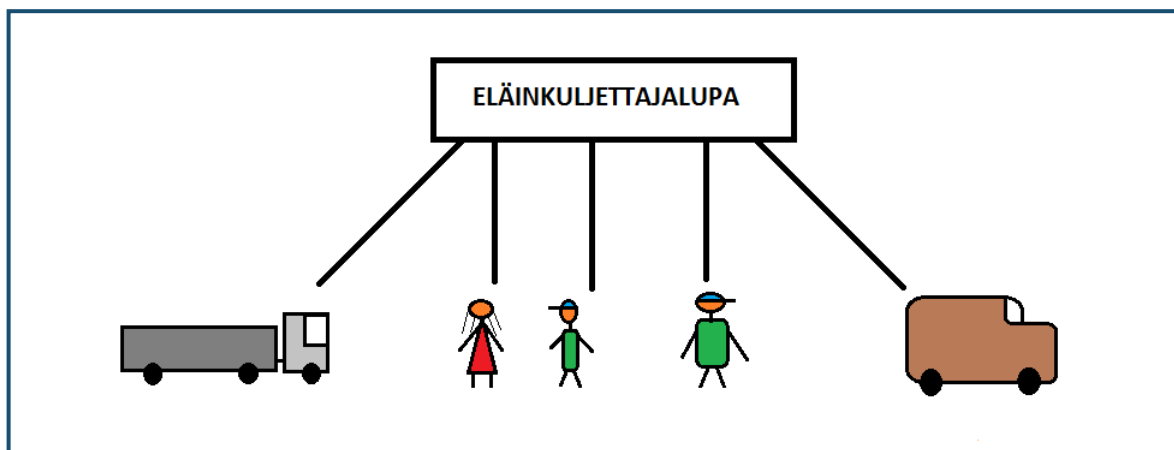
Yhteen eläinkuljettajalupaan voi sisältyä useampia kuljetusvälineitä ja eläinten kuljettajia tai hoitajia. Toisaalta kuljetusväline voi olla liitettyä useampaan eläinkuljettajalupaan ja eläinten kuljettaja tai hoitaja voi työskennellä useamman luvan alla.

Eläinkuljettajat saavat hakea eläinkuljettajalupaa vain yhdeltä toimivaltaiselta viranomaiselta ja vain yhdessä jäsenvaltiossa. Yhdessä jäsenvaltiossa myönnetty lupa on voimassa koko EU:n alueella.

Eläinkuljettajalupia on kahdenlaisia. **Lyhyiden kuljetusten eläinkuljettajaluvalla** voidaan kuljettaa eläimiä **enintään 8 tunnin ajan** ja **pitkien kuljetusten eläinkuljettajaluvalla** voidaan kuljettaa eläimiä **myös yli 8 tunnin ajan**. Eläinkuljettajaluvat ovat voimassa enintään 5 vuotta myöntämispäivästä lukien.

Lisätietoja eläinkuljettajaluvasta ja sen hakemisesta antavat AVlen läänineläinlääkärit.

Eläinkuljettajalupahakemuslomakkeet löytyvät aluehallintoviraston internetsivuilta: www.avi.fi -> Asioi verkossa -> Lomakkeet -> Ympäristöterveys -> Luvat; Eläinkuljettajalupahakemus

Eläinkuljettajaluvan voi hankkia henkilö tai oikeushenkilö, esimerkiksi yritys tai yhdistys. Yhteen eläinkuljettajalupaan voi sisältyä useampia kuljetusvälineitä, eläinten kuljettajia tai eläinten hoitajia.

Lyhyiden kuljetusten eläinkuljettajalupa (Tyyppi 1)

Lyhyiden kuljetusten eläinkuljettajalupaa haettaessa tulee hakijan osoittaa, että hänen käytettävissään on riittävät ja asianmukaiset toimintamenettelyt sekä

- henkilökunta: voimassa olevat kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistukset (hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläimet tai siipikarja) tai muiden eläinlajien osalta koulutukseen osallistumistodistukset ja
- laitteet: asianmukaisuuden osoittaminen käy helpoiten, kun kuljetusvälineet tarkastetaan viranomaisen toimesta.

Lisäksi AVI selvittää Oikeusrekisterikeskuksesta, ettei hakija tai hänen edustajansa ole syylistynyt eläinsuojelulainsäädännön rikkomiseen hakemuspäivää edeltävänä kolmena vuonna.

Eläinkuljettajan lupa Tillstånd för transportörer Transporter authorisation		
1. ELÄINKULJETTAJAN LUVAN NRO/ TRANSPORTÖRENS TILLSTÄND NR/ TRANSPORTER AUTHORIZATION No FI1752		
2. ELÄINKULJETTAJAN TIEDOT/ UPPGIFTEN OM TRANSPORTÖREN/ TRANSPORTER IDENTIFICATION 2.1. Toiminimi/ Firmanamn/ Company name Kuljetusyritys Oy		TYYPPI 1/ TYP 1/ TYPE 1 LUPA EI KOSKE PITKIÄ KULJETUKSIA ICKE GILTIG FÖR LÅNGA TRANSPORTER NOT VALID FOR LONG JOURNEYS
2.2. Osoite/ Adress/ Address Rantatie 1		
2.3. Postitoimipaikka/ Postort/ Town HELSINKI	2.4. Postinumero/ Postnummer/ Postal code 00960	2.5. Jäsenvaltio/ Medlemsstat/ Member state Suomi Finland
2.6. Puhelin/ Telefon/ Telephone 3456789	2.7. Telekopio/ Fax/ Fax	2.8. Sähköposti/ E-post/ Email
3. LUPA KOSKEE VAIN TIETTYJÄ/TILLSTÄNDET ÄR BEGRÄNSAT TILL VISSA/ AUTHORIZATION LIMITED TO CERTAIN eläintyyppiä/ slag av djur/ types of animals ☒ kuljetusmuotoja/ transportsätt/ modes of transport ☐		
Täsmäntakää/ Specificera här/ Specify here: Lammaseläimet/ Djur av får/ Ovine animals, Vuohieläimet/ Djur av getter/ Caprine animal		
Voimassaolo päättyy.../ Upphör att gälla den.../ Expiry date...		01.01.2023
4. LUVAN ANTAVA VIRANOMAINEN/ MYNDIGHET SOM UTFÄRDAR TILLSTÄNDET/ AUTHORITY ISSUING THE AUTHORIZATION 4.1. Viranomaisen nimi ja osoite/ Myndighetens namn och adress/ Name and address of the authority Aluehallintovirasto Katu 3 00790 HELSINKI		
4.2. Puhelin/ Telefon/ Telephone 1234567	4.3. Telekopio/ Fax/ Fax	4.4. Sähköposti/ E-post/ Email
4.5. Päivämäärä/ Datum/ Date 01.01.2018	4.6. Paikka/ Ort/ Place HELSINKI	4.7. Virallinen leima/ Officiel stämpel/ Official stamp
4.8. Virkailijan nimi ja allekirjoitus/ Tjänstemannens namn och underskift/ Name and signature of the official - ANNA		

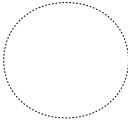
Mallikuva eläinkuljettajaluvasta (Tyyppi 1).

Pitkien kuljetusten eläinkuljettajalupa (Tyyppi 2)

Pitkien kuljetusten eläinkuljettajalupaa haettaessa tulee lyhyiden kuljetusten eläinkuljettajalupahakemuksen vaatimusten lisäksi toimittaa seuraavat asiakirjat:

- voimassa olevat hyväksymistodistukset maantiekuljetusvälineistä, joita aiotaan käyttää pitkiin kuljetuksiin, tai pyyntö tarkastaa kuljetusväline hyväksymistodistuksen saamista varten
- tiedot menettelyistä, joiden avulla eläinkuljettajat voivat jäljittää ja pitää kirjaa vastuullaan olevien maantieajoneuvojen liikkeistä esimerkiksi GPS-paikantimen avulla ja saada koska tahansa yhteyden kyseisiin kuljettajiin pitkien kuljetusten aikana sekä
- valmiussuunnitelmat hätätilanteita varten.

Lista Suomessa myönnettyistä pitkien kuljetusten eläinkuljettajaluvista löytyy Ruokaviraston [internetsivuilta](#).

Eläinkuljettajan lupa Tillstånd för transportörer Transporter authorisation		
1. ELÄINKULJETTAJAN LUVAN NRO/ TRANSPORTÖRENS TILLSTÄND NR/ TRANSPORTER AUTHORISATION No FI1751		
2. ELÄINKULJETTAJAN TIEDOT/ UPPGIFTEN OM TRANSPORTÖREN/ TRANSPORTER IDENTIFICATION 2.1. Toiminimi/ Firmanamn/ Company name Testiyritys Oy		TYYPPI 2/ TYP 2/ TYPE 2 LUPA KOSKEE KAIKKIA KULJETUKSIA, MYÖS PITKIÄ KULJETUKSIA GILTIG FÖR ALLA TRANSPORTER, INBEGRIPET LÅNGA TRANSPORTER VALID FOR ALL JOURNEYS INCLUDING LONG JOURNEYS
2.2. Osoite/ Adress/ Address Kuja 5		
2.3. Postitoimipaikka/ Postort/ Town HELSINKI	2.4. Postinumero/ Postnummer/ Postal code 00860	2.5. Jäsenvaltio/ Medlemsstat/ Member state Suomi Finland
2.6. Puhelin/ Telefon/ Telephone 456789789	2.7. Telekopio/ Fax/ Fax	2.8. Sähköposti/ E-post/ Email
3. LUPA KOSKEE vain tiettyjä/ TILLSTÄNDETS OMFATTNING Tillståndet är begränsat till vissa/ SCOPE OF AUTHORISATION limited to certain eläintyyppiä/ slag av djur/ types of animals ☒ kuljetusmuotoja/ transportsätt/ modes of transport ☐		
Täsmäntää/ Specificera här/ Specify here: Nautaeläimet/ Djur av nötkreatur/ Bovine animal		
Voimassaolo päättyy.../ Upphör att gälla den.../ Expiry date... 01.01.2023		
4. LUVAN ANTAVA VIRANOMAINEN/ MYNDIGHET SOM UTFÄRDAR TILLSTÄNDET/ AUTHORITY ISSUING THE AUTHORISATION 4.1. Viranomaisen nimi ja osoite/ Myndighetens namn och adress/ Name and address of the authority Aluehallintovirasto Katu 3 00790 HELSINKI		
4.2. Puhelin/ Telefon/ Telephone 1234567	4.3. Telekopio/ Fax/ Fax	4.4. Sähköposti/ E-post/ Email
4.5. Päivämäärä/ Datum/ Date 01.01.2018	4.6. Paikka/ Ort/ Place HELSINKI	4.7. Virallinen leima/ Officiel stämpel/ Official stamp
4.8. Virkailijan nimi ja allekirjoitus/ Tjänstemannens namn och underskrift/ Name and signature of the official - ANNA		

Mallikuva eläinkuljettajaluvasta (Tyyppi 2).

Kuljettajan ja hoitajan koulutus

Kaupallisissa eläinkuljetuksissa eläinten käsittely kuljetusten aikana ja kuljettaminen edellyttää kouluttautumista. Eläinten kuljettajille ja hoitajille asetettavat vaatimukset vaihtelevat kuljetettavan eläinlajin ja kuljetusmuodon mukaan. **Kotieläiminä pidettäviä hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläimiä** tai **siipikarjaa** maantieajoneuvolla kuljetettaessa edellytetään kuljettajilta ja hoitajilta pätevyystodistusta. **Muiden eläinlajien kuljettajilta ja hoitajilta** edellytetään ainoastaan koulutukseen osallistumista.

Poikkeuksena kouluttautumisvaatimuksesta ovat seuraavat, jo aiemmin mainitut tilanteet:

- kasvattajien omien eläintensä kuljetukset, jotka suoritetaan omilla maatalousajoneuvoilla tai kuljetusvälineillä, kun maantieteelliset olosuhteet vaativat tiettyjen eläintyyppien kuljetusta siirtolaiduntamista varten, tai
- jos eläinkuljetuksen pituus on enintään 65 kilometriä lähtöpaikasta määräpaikkaan.

Kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistus

Kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläinten taikka siipikarjan kuljetukseen tarkoitettua maantieajoneuvoa saa kuljettaa ja eläinten hoitajana tällaisessa ajoneuvossa voi toimia vain henkilö, jolla on eläinkuljetusasetuksen mukainen kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistus.

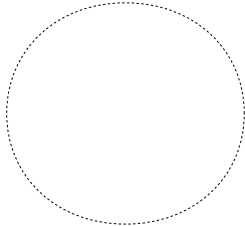
Hoitaja, joka toimii koko ajan pätevyystodistuksen omaavan kuljettajan tai hoitajan valvonnassa, ei kuitenkaan tarvitse pätevyystodistusta.

Pätevyystodistuksen saamisen ehtoina ovat eläinkuljetusasetuksen mukainen **koulutus** sekä hyväksytysti suoritettu **pätevyyskoe**. Kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistusta haetaan sen AVIn toimipaikasta, jonka alueella on hakijan kotipaikka.

Pätevyystodistus on pääsääntöisesti voimassa siihen asti, kun henkilö täyttää 70 vuotta ja tämän jälkeen AVIn harkinnan mukaan.

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettuun koulutukseen on sisällyttävä vähintään eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevat lainsäädännön tekniset ja hallinnolliset näkökohdat ja erityisesti seuraavat aiheet:

1. eläinten fysiologia ja etenkin juoma- ja ravintotarpeet, eläinten käyttäytyminen ja stressin käsite;
2. eläinten käsittelyn käytännön näkökohtia;
3. ajokäyttäytymisen vaikutukset kuljetettavien eläinten hyvinvointiin ja lihan laatuun;
4. eläimille annettava ensiapu;
5. eläimiä käsittelevän henkilökunnan turvallisuusnäkökohdat;
6. eläinkuljetuksia koskevat eläinkuljetusasetuksen yleiset edellytykset (artikla 3) ja kuljetusasiakirjat (artikla 4) sekä liitteet I ja II;
  - liite I: vaatimukset eläinten kuljetuskuntoisuudesta, kuljetusvälineestä, kuljetuskäytännöistä, juotto- ja ruokintaväleistä sekä kuljetusmatka-ajoista ja lepojakoista sekä eläinten tilaa koskevista vaatimuksista.
  - liite II: reittisuunnitelma, jota edellytetään jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien, kotieläiminä pidettävien muiden kuin rekisteröityjen hevoseläinten sekä nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkien (yli 8 h) kuljetusten osalta.

Kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistus (Lammaseläimet, Vuohieläimet, Sikaeläimet, Nautaeläimet) Kompetensbevis för förare och skötare (Djur av får, Djur av getter, Djur av svin, Djur av nötkreatur) Certificate of competence for drivers and attendants (Ovine animals, Caprine animals, Porcine animals, Bovine animals)		
1. KULJETTAJAN/HOITAJAN TIEDOT (1)/ UPPGIFTEN OM FÖRAREN/SKÖTAREN (1)/ DRIVER/ATTENDANT (1) IDENTIFICATION		
1.1. Sukunimi/ Efternamn/ Surname Testi		
1.2. Etunimet/ Förnamn/ First names Liisa		
1.3. Syntymäaika/ Födelsedatum/ Date of birth 01.01.1970	1.4. Syntymäpaikka ja -maa/ Födelseort och -land/ Place and country of birth Helsinki Suomi/Finland/Finland	1.5. Kansallisuus/ Nationalitet/ Nationality Suomi/Finland/Finland
2. TODISTUKSEN NUMERO/ KOMPETENSBEVISETS NUMMER/ CERTIFICATE NUMBER 26313		
2.1. Hyväksyntä on voimassa seuraavaan päivämäärään asti/ Detta tillstånd är giltig till och med/ This authorisation is valid until 01.01.2040		
3. TODISTUKSEN ANTAVA ELIN/ ORGAN SOM UTFÄRDAR KOMPETENSBEVISET/ BODY ISSUING THE CERTIFICATE		
3.1. Todistuksen antavan elimen nimi ja osoite/ Organ som utfärdar utbildningsbeviset - Namn och adress/ Name and address of the body issuing the certificate Aluehallintovirasto Katu 3 00790 HELSINKI		
3.2. Puhelin/ Telefon/ Telephone 1234567	3.3. Telekopio/ Fax/ Fax	3.4. Sähköposti/ E-post/ Email
3.5. Päivämäärä/ Datum/ Date 01.01.2018	3.6. Paikka/ Ort/ Place Helsinki	3.7. Leima/ Stämpel/ Stamp
3.8. Nimi ja allekirjoitus/ Namn och underskift/ Name and signature - ANNA		
) Ylivivaa tarpeeton/ Stryk det ej tillämpliga/ Delete as appropriate		

Mallikuva pätevyystodistuksesta.

Koulutus ei-pätevyystodistusta tarvitseville

Niiden eläinlajien kuljettajien ja hoitajien, **joilta ei edellytetä pätevyystodistusta**, tulee osallistua koulutukseen, joka kattaa seuraavat aihealueet:

- liite I: vaatimukset eläinten kuljetuskuntoisuudesta, kuljetusvälineestä, kuljetuskäytännöistä, juotto- ja ruokintaväleistä sekä kuljetusmatka-ajoista ja lepojakoista sekä eläinten tilaa koskevista vaatimuksista.

Kuljetusvälineiden hyväksymistodistus

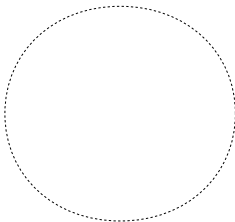
Pitkiin (>8 h) eläinkuljetuksiin käytettävän maantiekuljetusvälineen hyväksymistä on haettava siltä AVllta, joka on myöntänyt tai myöntää myös eläinkuljettajaluvan. Ennen maantiekuljetusvälineen hyväksymistä joko läänineläinlääkäri tai AVIn määräämä virkaeläinlääkäri tarkastaa kuljetusvälineen. Jos kuljetusvälineellä on jo voimassa oleva hyväksymistodistus muualta, ei sitä tarvitse uudelleen hyväksyttää.

Kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten kuljetusvälineen tulee täyttää kaikkia kuljetusvälineitä koskevien vaatimusten lisäksi pitkiä kuljetuksia koskevat lisävaatimukset (s. 25). Muiden eläinlajien kuljetusvälineiden hyväksymistodistukseen riittää, että kuljetusväline täyttää kaikkia kuljetusvälineitä koskevat vaatimukset.

Lisäksi edellytetään, että kuljetusvälineelle ei ole haettu hyväksyntää muulta toimivaltaiselta viranomaiselta Suomessa tai muussa EU-jäsenvaltiossa.

Hyväksymistodistus on voimassa enintään 5 vuotta myöntämispäivästä lukien.

Pitkään kuljetukseen käytettävän maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus
Intyg om godkännande av vägtransportmedel för långa transporter
Certificate of approval of means of transport by road for long journeys

1. REKISTERINUMERO/ REGISTRERINGSNUMMER/ LICENCE NUMBER III-111		
1.2. Varustettu paikannusjärjestelmällä/ Utrustad med navigeringssystem/ Equipped with Navigation System		
		KYLLÄ/ JA/ YES ☒ EI/ NEJ/ NO ☐
2. Eläintyytit, joita saa kuljettaa/ Slag av djur som får transporteras/ Types of animals allowed to be transported Nautaeläimet/Djur av nötkreatur/Bovine animals		
3. ALA M²/KERROS/ UTRYMME I M²/DÄCK/ AREA IN M²/DECK 10,00 / 6,00		
4. Hyväksyntä on voimassa seuraavaan päivämäärään asti/ Detta tillstånd är giltigt till och med/ This authorisation is valid until 01.01.2023		
5. TODISTUKSEN ANTAVA ELIN/ ORGAN SOM UTFÄRDAR INTYGET/ BODY ISSUING THE CERTIFICATE		
5.1. Todistuksen antavan elimen nimi ja osoite/ Organ som utfärdar intyget - namn och adress/ Name and address of the body issuing the certificate Aluehallintovirasto Katu 3 00790 HELSINKI		
5.2. Puhelin/ Telefon/ Telephone 1234567	5.3. Telekopio/ Fax/ Fax	5.4. Sähköposti/ E-post/ Email
5.5. Päivämäärä/ Datum/ Date 01.01.2018	5.6. Paikka/ Ort/ Place Helsinki	5.7. Leima/ Stämpel/ Stamp
5.8 Nimi ja allekirjoitus/ Namn och underskift/ Name and signature Testi Anna		

Mallikuva hyväksymistodistuksesta.

KULJETUSKUNTOISUUS

Kuljetettavien eläinten on oltava kuljetuskuntoisia.

Ainoastaan eläimiä, jotka ovat kuljetusmatkan edellyttämässä kunnossa, saa kuljettaa, ja se on tehtävä olosuhteissa, jotka eivät saa aiheuttaa eläimille loukkaantumista tai tarpeetonta kärsimystä.

Eläimet, jotka ovat loukkaantuneet tai joilla on fysiologisia heikkouksia tai patologisia muutoksia, eivät ole kuljetuskuntoisia etenäkään, jos

- ne eivät pysty liikkumaan itsenäisesti kivutta tai kävelemään avustamatta
- niillä on vakavia avohaavoja tai esiinluiskahdus
- kyseessä on tiineenä oleva naaras, jonka kantoajasta vähintään 90 prosenttia on jo kulunut, tai naaras, joka on synnyttänyt viikon sisällä
- kyseessä on vastasyntynyt nisäkäs, jonka napa ei ole täysin parantunut
- kyseessä ovat alle 3 viikon ikäiset porsaats, alle 1 viikon ikäiset karitsat tai alle 10 päivän ikäiset vasikat, ellei kuljetusmatka ole alle 100 kilometriä
- kyseessä ovat alle 8 viikon ikäiset koirat ja kissat, paitsi jos niiden emo on niiden mukana
- kyseessä ovat hirvieläimet, joilla on verisarvet.

Rekisteröityjä lopputiineitä tammoja voidaan kuitenkin kuljettaa, jos kuljetusmatkan tarkoituksena on niiden terveydentilan ja hyvinvoinnin parantaminen synnytyksestä varten. Myös rekisteröityjä viikon sisällä synnyttäneitä tammoja ja niiden varsoja, joiden napa ei ole vielä parantunut voidaan kuljettaa varsojen terveydentilan ja hyvinvoinnin parantamista varten. Molemmissa tapauksissa edellytetään, että eläinten mukana on jatkuvasti hoitaja, joka vastaa vain näistä eläimistä kuljetusmatkan aikana.

Sairaita tai loukkaantuneita eläimiä voidaan kuitenkin pitää kuljetuskuntoisina, jos ne

- ovat lievästi loukkaantuneita tai sairaita eikä niiden kuljettaminen aiheuta lisäkärsimystä; epäselvissä tapauksissa on pyydettävä lausunto eläinlääkäriltä
- kuljetetaan neuvoston direktiivin 86/609/ETY (koskee kokeisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelua) mukaisiin tarkoituksiin, jos sairaus tai vamma on osa tutkimusohjelmaa
- kuljetetaan eläinlääkärin valvonnassa eläinlääkinnällistä hoitoa tai diagnoosia varten tai niiden jälkeen. Kuljetus on sallittua kuitenkin vain siinä tapauksessa, ettei eläimille aiheudu tarpeetonta kärsimystä eikä niitä kohdella huonosti
- kyseessä ovat eläimet, joille on tehty kotieläintalouteen liittyvä eläinlääkinnällinen toimenpide, kuten sarvien katkaiseminen tai kuohitseminen, edellyttäen että haavat ovat täysin parantuneet.

Jos eläin sairastuu tai loukkaantuu kuljetuksen aikana, se on eristettävä muista ja sille on annettava ensiapua mahdollisimman nopeasti. Sille on annettava asianmukaista eläinlääkinnällistä hoitoa ja tarvittaessa tehtävä hätäteurastus tai se on lopetettava niin, ettei sille aiheudu tarpeetonta kärsimystä.

Kuljetettaville eläimille ei saa antaa rauhoittavia lääkkeitä, ellei se ole ehdottomasti tarpeen eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi, ja niitä saa käyttää ainoastaan eläinlääkärin valvonnassa.

Maitoa erittävät nauta-, lammas- ja vuohieläimet, joiden jälkeläiset eivät ole mukana, on lypsettävä vähintään 12 tunnin välein.

KAIKKIEN ELÄINTEN KULJETUSTA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Eläimiä ei saa kuljettaa tai kuljetuttaa siten, että niille voi aiheutua vammoja tai turhaa kärsimystä. Lisäksi tulee toteuttaa ennalta kaikki tarvittavat järjestelyt, joilla pyritään saattamaan kuljetusmatkan kesto mahdollisimman lyhyeksi ja huolehtimaan eläinten tarpeista sen aikana. Kuljetus tulee suorittaa viipymättä määräpaikkaan, ja eläinten hyvinvointi tarkistetaan säännöllisesti ja sitä pidetään yllä asianmukaisesti.

Eläinten lastaaminen, kuormasta purkaminen ja käsittely

Tiettyjen eläinryhmien, kuten luonnonvaraisten eläinten, tarpeisiin on kiinnitettävä asianmukaista huomiota, jotta ne tottuvat kuljetusmuotoon ennen kuljetusmatkaa.

Kun eläinten lastaaminen tai kuormasta purkaminen kestää yli 4 tuntia, lukuun ottamatta siipikarjaa,

- käytössä on oltava asianmukaiset tilat sitä varten, että eläimet voidaan pitää, ruokkia ja juottaa kuljetusvälineen ulkopuolella kytkemättä niitä kiinni.
- hyväksytyin eläinlääkärin on valvottava toimia, ja on toteutettava erityisiä varotoimia sen varmistamiseksi, että eläinten hyvinvointi turvataan.

Tilat ja menettelyt

Lastaamis- ja purkamisvälineet on suunniteltava ja rakennettava ja niitä on ylläpidettävä ja käytettävä niin, että vältetään vammat ja kärsimykset ja taataan eläinten turvallisuus.

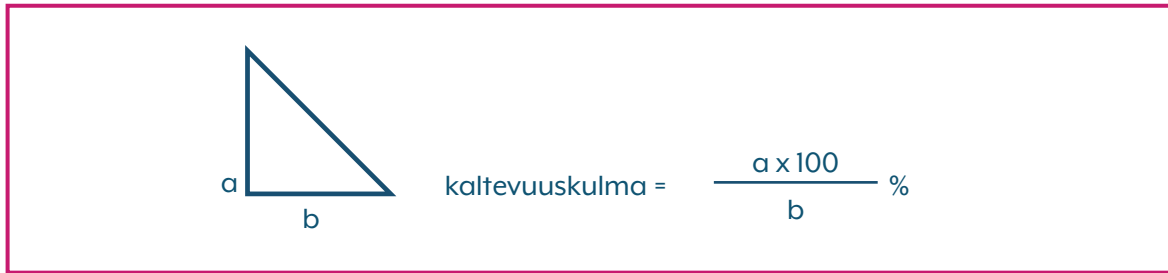
Eläinten lastaamiseen ja kuormasta purkamiseen käytettävät tilat, myös lattiat, on suunniteltava ja rakennettava ja niitä on ylläpidettävä ja käytettävä siten, että:

- ehkäistään loukkaantumiset ja kärsimykset ja saatetaan mahdollisimman vähien kiihtymyksen ja stressin aiheutuminen eläimiä siirrettäessä sekä varmistetaan eläinten turvallisuus. Erityisesti pinnat eivät saa olla liukkaita, ja tiloissa on oltava sivusuojat, jotteivät eläimet pääse karkaamaan.
- ne voidaan puhdistaa ja desinfioida.

Tavarat, jotka kuljetetaan samalla kuljetusvälineellä kuin eläimet, on sijoitettava niin, etteivät ne aiheuta loukkaantumista, kärsimyksiä tai stressiä eläimille.

Eläinten lastaamisen ja kuormasta purkamisen aikana on oltava riittävä valaistus.

Ramppien enimmäiskaltevuuskulmat tietyille eläinlajeille on lueteltu osiossa ”Eläinlajikohtaiset erityisvaatimukset”.

Kaltevuuskulma prosentteina lasketaan yllä esitetyllä kaavalla. Kaltevuuskulman mittaamiseen on olemassa myös puhelinsovelluksia.

Nostolavoissa ja ylätasoilla on oltava turvapuomit putoamisen ja karkaamisen estämiseksi, kun eläimiä lastataan ja puretaan kuormasta.

Jos eläimiä sisältäviä kontteja, kuten kuljetuspäällyksiä, lastataan päällekkäin kuljetusvälineeseen, on toteutettava tarvittavat varotoimenpiteet, joilla

- estetään virtsan ja ulosteiden putoaminen alhaalla olevien eläinten päälle tai tiettyjen eläinlajien osalta rajoitetaan sitä
- varmistetaan konttien vakaus
- varmistetaan esteetön ilmanvaihto.

Eläinten käsittely

Eläimiä käsittelevillä henkilöillä on oltava tarvittava koulutus tai pätevyys (s. 15) ja heidän tulee hoitaa tehtävänsä ilman väkivaltaa tai mitään sellaisia menetelmiä, jotka voivat aiheuttaa eläimille tarpeetonta pelkoa, vammoja tai kärsimystä.

On kiellettyä

- lyödä tai potkia eläimiä
- kohdistaa painetta erityisen herkkään ruumiinosaan siten, että tästä aiheutuu eläimelle tarpeetonta kipua tai kärsimystä
- riiputtaa eläimiä mekaanisessa välineessä
- nostaa tai vetää eläimiä päästä, korvista, sarvista, jaloista, hännästä, turkista tai nahasta taikka käsitellä niin, että niille aiheutuu tarpeetonta kipua tai kärsimystä
- käyttää sauvoja tai muita välineitä, joissa on terävä kärki
- tietoisesti estää eläintä, jota ajetaan tai johdetaan jonkin eläinten käsittelypaikan kohdan läpi.

Niin kutsuttujen sähköpiiskojen eli sellaisten välineiden käyttöä, jotka antavat sähköiskuja, on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Sähköpiiskan käyttö on sallittua ainoastaan täysikasvuisten nautojen ja täysikasvuisten sikojen kohdalla silloin, kun ne kieltäytyvät liikkumasta, ja ainoastaan, kun eläimillä on tilaa siirtyä eteenpäin. Iskut eivät saa kestää sekuntia kauempaa, ne on jaksotettava asianmukaisesti ja ne saa antaa ainoastaan takapäin lihaksiin. Iskuja ei saa antaa toistuvasti, mikäli eläin ei reagoi.

Eläimiä ei saa kytkeä sarvista eikä nenärenkaasta, eikä jalkoja saa sitoa yhteen. Jos eläimet on kytkevä, köysien, liekojen tai muiden käytettävien välineiden on oltava

- riittävän tukevia, etteivät ne rikkoudu normaaleissa kuljetusoloissa
- sellaisia, että eläimet voivat tarvittaessa maata, syödä ja juoda
- sellaisia, etteivät ne aiheuta mitään kuristumis- tai vahingoittumisvaaraa ja että eläimet voidaan irrottaa nopeasti.

Erottelu

Eläimet on käsiteltävä ja kuljetettava erikseen seuraavissa tapauksissa:

- eri lajia olevat eläimet
- merkittävästi erikokoiset tai -ikäiset eläimet
- tiettyjen eläinlajien täysikasvuiset urokset
- sukukypsät urokset erillään naaraista
- sarvelliset eläimet erillään sarvettomista eläimistä
- toisiaan kohtaan vihamielisesti käyttäytyvät eläimet
- kytketyt eläimet erillään kytkemättömistä eläimistä.

Erikseen ei kuitenkaan tarvitse käsitellä ja kuljettaa eri lajia olevia eläimiä, merkittävästi erikokoisia tai -ikäisiä eläimiä, tiettyjen eläinlajien täysikasvuisia uroksia tai sarvellisia ja sarvettomia eläimiä, jos eläimet on kasvatettu yhteensopivissa ryhmissä, jos ne ovat tottuneita toisiinsa, jos erottaminen aiheuttaa stressiä tai jos naaraseläimillä on niistä riippuvaisia jälkeläisiä.

Kuljetuksen aikana

Eläimille tulee varata niiden kokoon ja kuljetusmatkan kestoon nähden lattia-alaltaan ja korkeussuunnassa riittävä tila.

Tilan on oltava vähintään kyseisiä eläimiä varten vahvistettujen lukujen mukainen. Kunkin eläinlajin vähimmäistilavaatimukset löytyvät oppaan kohdasta ”Eläinlajikohtaiset erityisvaatimukset”.

Kuljetusvälineessä on oltava tarvittaessa välineet eläinten kytkemistä varten. Eläimet, jotka eivät ole tottuneet kytkemiseen, on pidettävä kytkemättöminä.

On varmistettava riittävä ja eläinten tarpeita täysin vastaava ilmanvaihto ottaen huomioon erityisesti kuljetettavien eläinten lukumäärä ja tyyppi sekä kuljetusmatkan aikana odotettavissa olevat sääolot. Kontit, kuten kuljetuspäilykset, on oltava kuljetusvälineessä niin, ettei niiden ilmanvaihto esty.

Eläimille on annettava kuljetuksen aikana lajiin ja kokoon nähden riittävästi vettä ja ravintoa sekä niiden lajin ja iän mukaisesti lepojaksosopivin välein; erityisesti on noudatettava eläinlajikohtaisia vaatimuksia. Jollei toisin säädetä, nisäkkäitä ja lintuja on ruokittava vähintään 24 tunnin välein ja juotettava vähintään 12 tunnin välein. Veden ja ravinnon on oltava hyvälaatuista, ja se on annettava eläimille niin, että saastuminen on mahdollisimman vähäistä. On huolehdittava siitä, että eläimet tottuvat ruokinta- ja juottotapaan.

Kaikkia kuljetusvälineitä ja kontteja koskevat vaatimukset

Kuljetusvälineet, kontit ja niiden varusteet on suunniteltava ja rakennettava ja niitä on ylläpidettävä ja käytettävä siten, että:

- vältetään vammat, loukkaantumiset ja kärsimykset sekä taataan ja varmistetaan eläinten turvallisuus
- suojataan eläimiä huonolta säältä, äärimmäisiltä lämpötiloilta ja epäsuotuisilta sääolojen vaihteluilta
- ne voidaan puhdistaa ja desinfioida
- niillä estetään eläinten karkaaminen tai putoaminen ja ne kestävät liikkeen aiheuttaman rasituksen
- varmistetaan, että voidaan pitää yllä kuljetettaville eläinlajeille riittävä ilman laatu ja määrä
- eläimiä päästään tarkastamaan ja hoitamaan
- lattiapinta estää liukastumista
- lattiapinta minimoi virtsan ja ulosteen vuotamisen
- valaistus on riittävä, jotta eläimet voidaan tarkastaa ja niitä voidaan hoitaa kuljetuksen aikana.

Eläinosaston sisällä ja kullakin sen tasolla on oltava riittävästi tilaa sen varmistamiseksi, että eläinten yläpuolella on riittävä ilmanvaihto niiden ollessa luonnollisessa seisoma-asennossa ilman, että missään tapauksessa estetään eläinten luonnollisia liikkeitä.

Väliseinien on oltava riittävän tukevat, jotta ne kestävät eläinten painon. Varusteet on suunniteltava niin, että ne ovat nopeasti ja helposti käytettävissä.

Ajoneuvoihin, joissa kuljetetaan eläimiä, on selvästi ja näkyvästi merkittävä, että niissä on eläviä eläimiä. Tätä ei edellytetä, jos eläimet kuljetetaan selvästi ja näkyvästi merkityissä konteissa.

Ajoneuvoissa on oltava asianmukaiset varusteet lastaamista ja kuorman purkamista varten.

Ro-ro -aluksilla tapahtuvan kuljetuksen lisävaatimukset

Ro-ro-alus on merialus, joka on varustettu niin, että maantieajoneuvot voivat ajaa sisään alukseen ja ulos sieltä. Ennen alukseen kuormaamista aluksen päällikön on varmistettava, että kun ajoneuvot kuormataan

- suljetuille kansille, aluksessa on asianmukainen koneellinen ilmanvaihtojärjestelmä, hälytysjärjestelmä sekä riittävä toissijainen virtalähde ensisijaisen virtalähteen pettäessä
- avoimille kansille, niillä on riittävä suoja merivedeltä.

Maantieajoneuvot on varustettava riittävillä ja asianmukaisesti suunnitelluilla, sijoitetuilla ja huolletuilla kiinnityspisteillä, joista ne on mahdollista kiinnittää turvallisesti alukseen. Ajoneuvot on kiinnitettävä alukseen ennen merimatkan alkamista, jotta ne eivät siirry aluksen liikkeessä.

Konteissa tapahtuvan kuljetuksen lisävaatimukset

Eläinkuljetuskontit on merkittävä selvästi ja näkyvästi, ja niissä on oltava ilmoitus, että ne sisältävät eläviä eläimiä, ja niihin on merkittävä, mikä on kontin yläpuoli.

Kontit on kuljetuksen ja käsittelyn aikana pidettävä aina pystyssä, ja tärähdykset ja tärinä on minimoitava. Kontit on kiinnitettävä niin, etteivät ne siirry kuljetusvälineen liikuessa.

Yli 50 kilogramman painoiset kontit on varustettava riittäväillä ja asianmukaisesti suunnitelluilla, sijoitetuilla ja huolletuilla kiinnityspisteillä, joista ne on mahdollista kiinnittää turvallisesti siihen kuljetusvälineeseen, johon ne kulloinkin kuormataan. Kontit on kiinnitettävä kuljetusvälineeseen ennen kuljetusmatkan alkamista, jotta ne eivät siirry kuljetusvälineen liikuessa.

KOTIELÄIMINÄ PIDETTÄVIEN HEVOS-, NAUTA-, LAMMAS-, VUOHI- JA SIKAELÄINTEN PITKIEN KULJETUSTEN LISÄVAATIMUKSET

Katto

Kuljetusväline on varustettava ulkopinnalta vaaleanvörösellä ja asianmukaisesti eristetyllä katolla.

Lattia ja kuivike

Eläimillä on oltava asianmukaista kuiviketta tai vastaavaa ainetta, jolla taataan eläinten mukavuus kyseisen lajin, kuljetettavien eläinten lukumäärän, kuljetusmatka-ajan ja sääolojen mukaan. Aineen on varmistettava asianmukainen virtsan ja ulosteiden imeytyminen.

Ravinto

Kuljetusvälineessä on oltava riittävästi asianmukaista rehua eläinten ruokkimiseksi kuljetusmatkan aikana. Rehut on suojattava sääolosuhteilta ja saastuttavilta tekijöiltä kuten pölyltä, polttoaineelta, pakokaasulta sekä eläinten virtsalta ja ulosteilta.

Jos eläinten ruokintaan käytetään erityisiä ruokintalaitteita, ne on kuljetettava kuljetusvälineessä. Jos käytetään tällaista erityistä ruokintalaitetta, se on voitava kiinnittää kuljetusvälineeseen niin, ettei se kaadu. Kun kuljetusväline liikkuu eikä ruokintalaite ole käytössä, se on varastoitava eläimistä erilleen.

Väliseinät

Kuljetusvälineessä on oltava väliseiniä, jotta voidaan luoda erillisiä osastoja. Tällöinkin on varmistettava kaikille eläimille esteetön vedensaanti.

Väliseinät on rakennettava niin, että ne voidaan asettaa eri paikkoihin, jotta osastojen kokoa voidaan mukauttaa erityisvaatimusten ja eläinten tyyppin, koon ja lukumäärän mukaisesti.

Veden saatavuus

Kuljetusvälineet ja kontit on varustettava juomavesijärjestelmällä, jonka kautta hoitaja voi tarjota vettä välittömästi, kun se on tarpeen kuljetusmatkan aikana niin, että kaikki eläimet saavat vettä.

Juottolaitteiden on oltava hyvässä toimintakunnossa, ja ne on suunniteltava ja sijoitettava ottaen huomioon eläinluokat, joita ajoneuvossa juotetaan.

Kunkin kuljetusvälineen vesisäiliöiden kokonaiskapasiteetin on oltava vähintään 1,5 prosenttia sen enimmäishyötykuormasta. Enimmäishyötykuormalla tarkoitetaan sitä, paljonko eläimiä saa lastata kuormaan kiloina tai kuljetusvälineen pinta-alan mukaan. Vesisäiliöt on suunniteltava niin, että ne voidaan tyhjentää ja puhdistaa kunkin kuljetusmatkan jälkeen, ja niissä on oltava järjestelmä, jolla veden määrä voidaan tarkastaa. Vesisäiliöt on yhdistettävä osastoissa oleviin juottolaitteisiin ja ne on pidettävä hyvässä toimintakunnossa.

Ilmanvaihto ja lämpötilan seuranta

Ilmanvaihtojärjestelmät on suunniteltava ja rakennettava ja niitä on ylläpidettävä niin, että lämpötila pysyy kuljetusvälineessä koko kuljetusmatkan ajan kaikkien eläinten osalta vaihteluvälillä 5-30 celsiusastetta riippumatta siitä, onko kuljetusväline pysähdyksissä tai liikkeessä. Ulkolämpötilasta riippuen sallitaan kuitenkin +/- 5 celsiusasteen poikkeamat.

Ilmanvaihtojärjestelmän on voitava taata ilman tasainen jakautuminen siten, että ilmavirran nimelliskapasiteetti on vähintään 60 m³/h/hyötykuorma (kN). Ilmanvaihtojärjestelmän on pystyttävä toimimaan vähintään 4 tunnin ajan ajoneuvon moottorin toiminnasta riippumatta.

Kuljetusvälineisiin on asennettava lämpötilan valvonta- ja kirjaamisjärjestelmä. Anturit on sijoitettava kuorma-auton rakenteesta riippuen sääoloille eniten alttiina oleviin osiin. Näin saatavat lämpötilakirjaukset on päivättävä ja toimitettava pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle.

Kuljetusvälineisiin on asennettava hälytysjärjestelmä, jonka on herätettävä kuljettajan huomio silloin, kun eläinten kuljetusosastojen lämpötila saavuttaa enimmäis- tai vähimmäisrajan.

Paikannusjärjestelmä

Ulkomaankuljetuksissa käytettävät kuljetusvälineet on varustettava asianmukaisella paikannusjärjestelmällä, joka mahdollistaa reittisuunnitelmassa mainittuja tietoja vastaavien tietojen sekä kuormaamislukun avaamista ja sulkemista koskevien tietojen kirjaamisen ja toimittamisen. Rekisteröityjen hevoseläinten kuljetuksissa ei kuitenkaan edellytetä paikannusjärjestelmää.

ELÄINLAJIKOHTAISET ERITYISVAATIMUKSET

Hevoseläimet

Tilavaatimukset

Eläinten kuljettamiseen käytettävän tilan pinta-alan on vastattava vähintään seuraavia vaatimuksia:

Täysikasvuiset hevoset	1,75 m ² (0,7 × 2,5 m)
Nuoret hevoset (6 - 24kk) (enintään 48 tunnin kuljetusmatkat)	1,2 m ² (0,6 × 2 m)
Nuoret hevoset (6 - 24 kk) (yli 48 tunnin kuljetusmatkat)	2,4 m ² (1,2 × 2 m)
Ponit (säkäkorkeus alle 144 cm)	1 m ² (0,6 × 1,8 m)
Varsat (0 - 6 kk)	1,4 m ² (1 × 1,4 m)

Huom. Pitkien kuljetusten aikana varsojen ja nuorten hevosten on päästävä makuulle.

Nämä luvut voivat vaihdella enintään 10 % täysikasvuisten hevosten ja ponien osalta ja enintään 20 % nuorten hevosten ja varsojen osalta, paitsi hevosten painon ja koon, myös niiden kunnon, sääolosuhteiden ja todennäköisen kuljetusmatka-ajan mukaan.

Kuljetus

Hevosten lastaamisessa ja kuorman purkamisessa käytettävien ramppien kaltevuuskulma vaakatasossa saa olla enintään 20 astetta eli 36,4 prosenttia. Jos vaakataso kaltevuuskulma on yli 10 astetta eli 17,6 prosenttia, rampeihin on asennettava jokin järjestelmä, kuten poikkipienoitus, jolla varmistetaan, että eläimet voivat nousta ja laskeutua vaarattomasti ja vaivattomasti. Kaltevuuskulman laskukaava on esitetty aiemmin kohdassa ”Kaikkien eläinten kuljetusta koskevat vaatimukset” (s. 22).

Hevoseläimiä ei saa kuljettaa monikerroksisissa ajoneuvoissa, paitsi jos ne lastataan alimpaan kerrokseen eikä ylemmässä kerroksessa ole eläimiä. Osaston sisäkorkeuden on oltava vähintään 75 cm korkeampi kuin korkeimman eläimen säkäkorkeus.

Kouluttamattomia hevoseläimiä saa kuljettaa korkeintaan neljän eläimen ryhmissä, eikä niitä saa kuljettaa pitkissä kuljetuksissa. Kouluttamattomalla hevoseläimellä tarkoitetaan hevoseläintä, jota ei voida kytkeä tai ohjata riimulla aiheuttamatta turhaan hermostumista, kipua tai kärsimystä.

Hevoseläimet, paitsi varsoineen kuljetettavat tammot, on kuljetettava yksittäisissä pilttuissa tai karsinoissa, kun ajoneuvo lastataan ro-ro-alukselle.

Pitkissä kuljetuksissa hevoseläimet on kuljetettava yksittäisissä pilttuissa tai karsinoissa varsojen kanssa matkustavia tammoja lukuun ottamatta.

Täysikasvuiset siitosoriit on käsiteltävä ja kuljetettava erikseen, paitsi jos eläimet on kasvatettu yhteensopivissa ryhmissä ja ne ovat tottuneet toisiinsa tai jos erottaminen aiheuttaa stressiä.

Yli 8 kuukauden ikäisillä hevoseläimillä on oltava riimu kuljetuksen aikana kouluttamattomia hevosia lukuun ottamatta.

Alle 4 kuukauden ikäisille varsoille on oltava asianmukaista kuiviketta tai vastaavaa ainetta, jolla taataan eläinten mukavuus kyseisen lajin, kuljetettavien eläinten lukumäärän, kuljetusmatka-ajan ja sääolojen mukaan. Aineen on oltava sellaista, että virtsan ja ulosteet imeytyvät asianmukaisesti.

Ruokinta- ja juottovälit sekä kuljetusmatka-ajat ja lepojaksot hevoseläimille

Hevosten osalta on tulkittu kuljetusmatka-aikaa siten, että matka kotitallilta esimerkiksi kilpailupaikalle on yksi matka ja kilpailupaikalta tallille toinen matka ja kilpailupaikalla vietetty aika on niin sanottua aktiivista lepoaikaa.

Rekisteröidyt hevoseläimet

Rekisteröidyt hevoseläimet on juotettava 12 tunnin välein ja ruokittava 24 tunnin välein. Niiden kuljetusmatka-aikaa ei ole rajoitettu eikä lepojaksota ole määritetty, mutta yli 8 tunnin kuljetuksissa on noudatettava pitkiä kuljetuksia koskevia lisävaatimuksia (s. 26).

Muut kuin rekisteröidyt hevoseläimet

Muiden kuin rekisteröityjen hevoseläimien kuljetusmatka-aika ei saa olla yli 8 tuntia, jolleivät niiden pitkiä kuljetuksia koskevat lisävaatimukset täyty (s. 26).

Jos pitkien kuljetuksien lisävaatimukset täyttyvät, voidaan muita kuin rekisteröityjä hevoseläimiä kuljettaa seuraavin ehdoin

- vieroittamattomien ja vielä maitoruokinnassa olevien varsojen on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 9 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksos jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 9 tunnin ajan
- muita hevoseläimiä kuin varsoja saadaan kuljettaa enintään 24 tuntia. Kuljetusmatkan aikana niitä on juotettava ja tarvittaessa ruokittava 8 tunnin välein.

Vahvistetun kuljetusmatka-ajan jälkeen eläimet on purettava kuormasta, ruokittava ja juotettava ja niiden on annettava levätä vähintään 24 tuntia.

Kun kuljetukseen sisältyy merikuljetus Euroopan unionin alueella sijaitsevien kahden maantieteellisen paikan välillä säännöllisesti liikennöityä ja suoraa yhteyttä käyttäen siten, että kuljetusvälineet lastataan alukseen eläimiä kuormasta purkamatta, eläimille on varattava 12 tunnin lepojaksota aluksesta poistumisen jälkeen määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos kuljetusmatka meritse on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää edellä mainittuihin kuljetusmatka-aikoihin.

Eläinten edun vuoksi kuljetusmatka-aikaa voidaan pidentää 2 tunnilla, erityisesti jos kuljetuksen määräpaikka on lähellä. Matkaa ei voi kuitenkaan suunnitella sen mukaisesti.

Pitkissä kuljetuksissa saa ilman emäänsä kuljettaa ainoastaan yli 4 kuukauden ikäisiä hevoseläimiä.

Nautaeläimet

Tilavaatimukset

Eläinten kuljettamiseen käytettävän tilan pinta-alan on vastattava vähintään seuraavia vaatimuksia:

Luokka	Keskimääräinen paino kg	Pinta-ala m ² /eläin
Pienet vasikat	50	0,30 - 0,40
Keskikokoiset vasikat	110	0,40 - 0,70
Suuret vasikat	200	0,70 - 0,95
Keskikokoiset naudat	325	0,95 - 1,30
Suuret naudat	550	1,30 - 1,60
Hyvin suuret naudat	> 700	> 1,60

Nämä luvut voivat vaihdella paitsi eläinten painon ja koon, myös niiden kunnon, sääolosuhteiden ja todennäköisen kuljetusmatka-ajan mukaan.

Kuljetus

Vasikoiden lastaamisessa ja kuorman purkamisessa käytettävien ramppien kaltevuuskulma vaakatasossa saa olla enintään 20 astetta eli 36,4 prosenttia ja muiden nautaeläinten osalta enintään 26 astetta 34 minuuttia eli 50 prosenttia. Jos vaakataso kaltevuuskulma on yli 10 astetta eli 17,6 prosenttia, rampeihin on asennettava jokin järjestelmä, kuten poikkipienoitus, jolla varmistetaan, että eläimet voivat nousta ja laskeutua vaarattomasti ja vaivattomasti. Kaltevuuskulman laskukaava on esitetty aiemmin kohdassa ”Kaikkien eläinten kuljetusta koskevat vaatimukset” (s. 22).

Niin kutsuttujen sähköpiiskojen eli sellaisten välineiden käyttöä, jotka antavat sähköiskuja, on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Sähköpiiskan käyttö on sallittua ainoastaan täysikasvuisten nautojen kohdalla silloin, kun ne kieltäytyvät liikkumasta, ja ainoastaan, kun eläimillä on tilaa siirtyä eteenpäin. Iskut eivät saa kestää sekuntia kauempaa, ne on jaksotettava asianmukaisesti ja ne saa antaa ainoastaan takapäin lihaksiin. Iskuja ei saa antaa toistuvasti, mikäli eläin ei reagoi.

Eläinten kuljetuksen ja käsittelyn ajaksi vasikoille ei saa laittaa kuonokoppaa.

Alle 6 kuukauden ikäisille vasikoille on oltava asianmukaista kuiviketta tai vastaavaa ainetta, jolla taataan eläinten mukavuus kyseisen lajin, kuljetettavien eläinten lukumäärän, kuljetusmatka-ajan ja sääolojen mukaan. Aineen on oltava sellaista, että virtsa ja ulosteet imeytyvät asianmukaisesti.

Ruokinta- ja juottovälit sekä kuljetusmatka-ajat ja lepojaksot

Nautaeläimien kuljetusmatka-aika ei saa olla yli 8 tuntia, jolleivät niiden pitkiä kuljetuksia koskevat lisävaatimukset täyty.

Jos pitkien kuljetusten lisävaatimukset täyttyvät, on noudatettava seuraavaa

- vieroittamattomien ja vielä maitoruokinnassa olevien vasikoiden on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 9 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksos jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 9 tunnin ajan
- muiden nautaeläinten on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 14 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksos jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 14 tunnin ajan.

Vahvistetun kuljetusmatka-ajan jälkeen eläimet on purettava kuormasta, ruokittava ja juotettava ja niiden on annettava levätä vähintään 24 tuntia.

Kun kuljetuksen sisältyy merikuljetus Euroopan unionin alueella sijaitsevien kahden maantieteellisen paikan välillä säännöllisesti liikennöityä ja suoraa yhteyttä käyttäen siten, että kuljetusvälineet lastataan alukseen eläimiä kuormasta purkamatta, eläimille on varattava 12 tunnin lepojako aluksesta poistumisen jälkeen määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos kuljetusmatka meritse on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää edellä mainittuihin kuljetusmatka-aikoihin.

Eläinten edun vuoksi kuljetusmatka-aikaa voidaan pidentää 2 tunnilla, erityisesti jos kuljetuksen määräpaikka on lähellä. Matkaa ei kuitenkaan voi suunnitella sen mukaisesti.

Pitkät kuljetukset ovat sallittuja sellaisten nautaeläinten osalta, joita kuljetetaan ilman emäänsä, ainoastaan jos vasikat ovat yli 14 päivän ikäisiä.

Lammaseläimet

Tilavaatimukset

Eläinten kuljettamiseen käytettävän tilan pinta-alan on vastattava vähintään seuraavia vaatimuksia:

Luokka	Paino kg	Pinta-ala m ² /eläin
Vähintään 26 kg painavat kerityt lampaat ja karitsat	< 55	0,20 - 0,30
	> 55	> 0,30
Keritsemättömät lampaat	< 55	0,30 - 0,40
	> 55	> 0,4
Tiineyden loppuvaiheessa olevat uuhet	< 55	0,40 - 0,50
	> 55	> 0,50

Edellä esitetty pinta-ala voi vaihdella eläinten rodun, koon, kunnon ja villan pituuden sekä sääolosuhteiden ja kuljetusmatka-ajan mukaan. Esimerkiksi pienille karitsoille voidaan varata alle 0,2 m²:n ala eläintä kohti.

Kuljetus

Lampaiden lastaamisessa ja kuorman purkamisessa käytettävien ramppien kaltevuuskulma vaakatasossa saa olla enintään 26 astetta 34 minuuttia eli 50 prosenttia. Jos vaakataso kaltevuuskulma on yli 10 astetta eli 17,6 prosenttia, rampeihin on asennettava jokin järjestelmä, kuten poikkipienoitus, jolla varmistetaan, että eläimet voivat nousta ja laskeutua vaarattomasti ja vaivattomasti. Kaltevuuskulman laskukaava on esitetty aiemmin kohdassa ”Kaikkien eläinten kuljetusta koskevat vaatimukset” (s. 22).

Alle 20 kilon painoisille karitsoille on oltava asianmukaista kuiviketta tai vastaavaa ainetta, jolla taataan eläinten mukavuus kyseisen lajin, kuljetettavien eläinten lukumäärän, kuljetusmatka-ajan ja sääolojen mukaan. Aineen on oltava sellaista, että virtsa ja ulosteet imeytyvät asianmukaisesti.

Ruokinta- ja juottovälit sekä kuljetusmatka-ajat ja lepojaksot

Lammaseläimien kuljetusmatka-aika ei saa olla yli 8 tuntia, jolleivät niiden pitkiä kuljetuksia koskevat lisävaatimukset täyty.

Jos pitkien kuljetuksien lisävaatimukset täyttyvät, on noudatettava seuraavaa

- vieroittamattomien ja vielä maitoruokinnassa olevien karitsojen on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 9 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksion jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 9 tunnin ajan
- muiden lammaseläinten on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 14 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksion jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 14 tunnin ajan.

Vahvistetun kuljetusmatka-ajan jälkeen eläimet on purettava kuormasta, ruokittava ja juotettava ja niiden on annettava levätä vähintään 24 tuntia.

Kun kuljetukseen sisältyy merikuljetus Euroopan unionin alueella sijaitsevien kahden maantieteellisen paikan välillä säännöllisesti liikennöityä ja suoraa yhteyttä käyttäen siten, että kuljetusvälineet lastataan alukseen eläimiä kuormasta purkamatta, eläimille on varattava 12 tunnin lepojako aluksesta poistumisen jälkeen määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos kuljetusmatka meritse on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää edellä mainittuihin kuljetusmatka-aikoihin.

Eläinten edun vuoksi kuljetusmatka-aikaa voidaan pidentää 2 tunnilla, erityisesti jos kuljetuksen määräpaikka on lähellä. Matkaa ei voi kuitenkaan suunnitella sen mukaisesti.

Vuohieläimet

Tilavaatimukset

Eläinten kuljettamiseen käytettävän tilan pinta-alan on vastattava vähintään seuraavia vaatimuksia:

Luokka	Keskimääräinen paino kg	Pinta-ala m ² /eläin
Vuohet	< 35	0,20 - 0,30
	35 - 55	0,30 - 0,40
	> 55	0,40 - 0,75
Tiineyden loppuvaiheessa olevat kutut	< 55	0,40 - 0,50
	> 55	> 0,50

Edellä esitetty pinta-ala voi vaihdella eläinten rodun, koon, kunnan ja villan pituuden sekä sääolosuhteiden ja kuljetusmatka-ajan mukaan.

Ruokinta- ja juottovälit sekä kuljetusmatka-ajat ja lepojaksot

Vuohieläimien kuljetusmatka-aika ei saa olla yli 8 tuntia, jolleivät niiden pitkiä kuljetuksia koskevat lisävaatimukset täyty.

Jos pitkien kuljetuksien lisävaatimukset täyttyvät, on noudatettava kuitenkin seuraavaa

- vieroittamattomien ja vielä maitoruokinnassa olevien vuohien on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 9 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksot jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 9 tunnin ajan
- muiden vuohieläinten on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 14 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksot jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 14 tunnin ajan.

Vahvistetun kuljetusmatka-ajan jälkeen eläimet on purettava kuormasta, ruokittava ja juotettava ja niiden on annettava levätä vähintään 24 tuntia.

Kun kuljetukseen sisältyy merikuljetus Euroopan unionin alueella sijaitsevien kahden maantieteellisen paikan välillä säännöllisesti liikennöityä ja suoraa yhteyttä käyttäen siten, että kuljetusvälineet lastataan alukseen eläimiä kuormasta purkamatta, eläimille on varattava 12 tunnin lepojaksot aluksesta poistumisen jälkeen määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos kuljetusmatka meritse on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää edellä mainittuihin kuljetusmatka-aikoihin.

Eläinten edun vuoksi kuljetusmatka-aikaa voidaan pidentää 2 tunnilla, erityisesti jos kuljetuksen määräpaikka on lähellä. Matkaa ei voi kuitenkaan suunnitella sen mukaisesti.

Sikaeläimet

Tilavaatimukset

Kaikkien sikojen on päästävä ainakin makuulle ja seisomaan luonnollisessa asennossaan. Jotta nämä vähimmäisvaatimukset täyttyisivät, noin 100 kg painavien sikojen kuormaustiheys ei saa ylittää 235 kg/m².

Esimerkkejä tilavaatimuksista:

- noin 100 kg painavien sikojen tilavaatimus on vähintään 0,426 m²/eläin
- 120 kg painavien sikojen vähintään 0,511 m²/eläin
- 125 kg painavien sikojen vähintään 0,531 m²/eläin
- Jotta porsaat mahtuvat makaamaan ja seisomaan luonnollisessa asennossaan, on niillä oltava tilaa vähintään 0,14 - 0,16 m²/20 - 40 kg painava porsas.

Sikojen rotu, koko ja kunto voivat edellyttää edellä mainitun vähimmäispinta-alan lisäämistä; sitä voi olla myös tarpeen lisätä enintään 20 %:lla sääolosuhteiden ja kuljetusmatka-ajan mukaan.

Kuljetus

Sikojen lastaamisessa ja kuorman purkamisessa käytettävien ramppien kaltevuuskulma vaakatasossa saa olla enintään 20 astetta eli 36,4 prosenttia. Jos vaakataso kaltevuuskulma on yli 10 astetta eli 17,6 prosenttia, rampeihin on asennettava jokin järjestelmä, kuten poikkipienoitus, jolla varmistetaan, että eläimet voivat nousta ja laskeutua vaarattomasti ja vaivattomasti. Kaltevuuskulman laskukaava on esitetty aiemmin kohdassa ”Kaikkien eläinten kuljetusta koskevat vaatimukset” (s. 22).

Niin kutsuttujen sähköpiiskojen eli sellaisten välineiden käyttöä, jotka antavat sähköiskuja, on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Sähköpiiskan käyttö on sallittua **ainoastaan** täysikasvuisten sikojen kohdalla silloin, kun ne kieltäytyvät liikkumasta ja **ainoastaan**, kun eläimillä on tilaa siirtyä eteenpäin. Iskut eivät saa kestää sekuntia kauempaa, ne on jaksotettava asianmukaisesti ja ne saa antaa ainoastaan takapäin lihaksiin. Iskuja ei saa antaa toistuvasti, mikäli eläin ei reagoi.

Täysikasvuiset siitoskarjut on käsiteltävä ja kuljetettava erikseen, paitsi jos eläimet on kasvatettu yhteensopivissa ryhmissä ja ne ovat tottuneet toisiinsa tai jos erottaminen aiheuttaa stressiä.

Alle 10 kilon painoisille porsaille on oltava asianmukaista kuiviketta tai vastaavaa ainetta, jolla taataan eläinten mukavuus kyseisen lajin, kuljetettavien eläinten lukumäärän, kuljetusmatka-ajan ja sääolojen mukaan. Aineen on oltava sellaista, että virtsa ja ulosteet imeytyvät asianmukaisesti.

Ruokinta- ja juottovälit sekä kuljetusmatka-ajat ja lepojaksot

Sikojen kuljetusmatka-aika ei saa olla yli 8 tuntia, jolleivat niiden pitkiä kuljetuksia koskevat lisävaatimukset täyty.

Jos pitkien kuljetuksien lisävaatimukset täyttyvät, on noudatettava kuitenkin seuraavaa

- vieroittamattomien porsaiden on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 9 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojaksen jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 9 tunnin ajan
- sikoja saadaan kuljettaa enintään 24 tuntia. Niillä on oltava kuljetusmatkan aikana koko ajan juomavettä. Kuitenkaan maantiekuljetuksissa, jotka kestävät enintään 12 tuntia lopullisen määräpaikan saavuttamiseksi, ei juomavettä vaadita 1.9. - 30.4. välisenä aikana.

Vahvistetun kuljetusmatka-ajan jälkeen eläimet on purettava kuormasta, ruokittava ja juotettava ja niiden on annettava levätä vähintään 24 tuntia.

Kun kuljetukseen sisältyy merikuljetus Euroopan unionin alueella sijaitsevien kahden maantieteellisen paikan välillä säännöllisesti liikennöityä ja suoraa yhteyttä käyttäen siten, että kuljetusvälineet lastataan alukseen eläimiä kuormasta purkamatta, eläimille on varattava 12 tunnin lepojako aluksesta poistumisen jälkeen määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos kuljetusmatka meritse on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää edellä mainittuihin kuljetusmatka-aikoihin.

Eläinten edun vuoksi kuljetusmatka-aikaa voidaan pidentää 2 tunnilla, erityisesti jos kuljetuksen määräpaikka on lähellä. Matkaa ei voi kuitenkaan suunnitella sen mukaisesti.

Pitkät kuljetukset ovat sallittuja sellaisten sikaeläinten osalta, joita kuljetetaan ilman emäänsä, ainoastaan jos siat ovat yli 10 kilogramman painoisia.

Siipikarja

Tilavaatimukset

Siipikarjan konttikuljetuksessa, kuten kuljetuspäällyksissä, noudatettavat vähimmäislattia-alat:

Luokka	Ala (cm ²)
Päivän vanhat poikaset	21 - 25/poikanen
Muu siipikarja kuin päivän vanhat poikaset: paino (kg)	Ala (cm²/kg)
< 1,6	180 - 200
1,6 - 3	160
3 - 5	115
> 5	105

Nämä luvut voivat vaihdella paitsi lintujen painon ja koon myös niiden kunnon, sääolosuhteiden ja todennäköisen kuljetusmatka-ajan mukaan.

Ruokinta- ja juottovälit

Siipikarjalle on oltava tarjolla riittävästi sopivaa ravintoa ja vettä paitsi kuljetusmatkoilla, jotka kestävät

- alle 12 tuntia, lastaamiseen ja kuorman purkamiseen käytettyä aikaa lukuun ottamatta, tai
- alle 24 tuntia kaikkien lintulajien poikasten osalta edellyttäen, että matka päättyy 72 tunnin kuluessa kuoriutumiseen.

Lastaaminen

Jos siipikarjaa sisältäviä kontteja, kuten kuljetuspäällyksiä, lastataan päällekkäin kuljetusvälineeseen, on toteutettava tarvittavat varotoimenpiteet, joilla rajoitetaan virtsan ja ulosteiden putoamista alhaalla olevien eläinten päälle.

Muut eläimet

Muiden kuin edellä mainittujen eläinlajien kuljetusmatka-aikaa ei ole rajoitettu.

Ruokinta- ja juottovälit

Kuljetettavia **koiria ja kissoja** on ruokittava vähintään 24 tunnin välein ja juotettava vähintään 8 tunnin välein. Ruokinnasta ja juottamisesta on oltava selvät kirjalliset ohjeet.

Kotieläiminä pidettäville linnuille ja kaniineille on oltava tarjolla riittävästi sopivaa ravintoa ja vettä paitsi kuljetusmatkoilla, jotka kestävät

- alle 12 tuntia, lastaamiseen ja kuorman purkamiseen käytettyä aikaa lukuun ottamatta, tai
- alle 24 tuntia kaikkien lintulajien poikasten osalta edellyttäen, että matka päättyy 72 tunnin kuluessa kuoriutumiseen.

Muut nisäkkäät ja linnut on ruokittava 24 tunnin välein ja juotettava 12 tunnin välein.

Muiden kuin edellä mainittujen eläinlajien kuljetuksissa on otettava huomioon ruokintaa ja juottamista koskevat kirjalliset ohjeet ja muut erityishoitoa koskevat vaatimukset.

Lastaaminen

Jos **turkiseläimiä tai kaniineja** sisältäviä kontteja lastataan päällekkäin kuljetusvälineeseen, on toteutettava tarvittavat varotoimenpiteet, joilla rajoitetaan virtsan ja ulosteiden putoamista alhaalla olevien eläinten päälle.

Asiakirjat

Kohdassa ”Kuljetusmatkan pituuden ja ajan vaikutus vaatimukseen” (s. 9) mainittujen asiakirjojen lisäksi luonnonvaraisten eläinten ja tarvittaessa muiden kuin kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta- ja sikaeläinten osalta eläinten mukana on oltava seuraavat asiakirjat

- ilmoitus siitä, että eläimet ovat vilttejä, arkoja tai vaarallisia, sekä
- kirjalliset ohjeet ruokinnasta, juottamisesta ja mahdollista erityishoitoa koskevista vaatimuksista.

ELÄINKULJETUSTEN VALVONTA

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena eläinkuljetuslainsäädännön täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Ruokavirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena eläinkuljetuslainsäädännön täytäntöönpanoa ja noudattamista.

AVI huolehtii eläinkuljetuslainsäädännön täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan.

Kunnaneläinlääkäri (kunnan virkaeläinlääkäri) ja poliisi valvovat eläinkuljetuslainsäädännön noudattamista toimialueellaan.

Tarkastuseläinlääkäri valvoo eläinkuljetuslainsäädännön noudattamista elintarvikelain nojalla hyväksytyyn teurastamon tai poroteurastamon alueella.

Rajaeläinlääkäri valvoo eläinkuljetuslainsäädännön noudattamista rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella.

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan eläinkuljetuslainsäädännön vastaisesti, valvontaviranomainen voi tarkastaa kuljetuksen. Valvontaviranomaisella tarkoitetaan AVIa, kunnaneläinlääkäriä, poliisia, tarkastuseläinlääkäriä ja rajaeläinlääkäriä.

Ilman epäilyäkin poliisi voi suorittaa eläinkuljetusta koskevan tarkastuksen. Poliisi voi käyttää tarkastuksessa apunaan virkaeläinlääkäriä. Sama oikeus eläinkuljetuksen tarkastamiseen on tarkastuseläinlääkärillä teurastamon tai poroteurastamon alueella sekä rajaeläinlääkärillä rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella. Ruokavirasto ja AVI voivat lainsäädännön niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit tarkastamaan eläinkuljetuksia.

LIITE 1.

Malli artiklan 4 mukaisesta kuljetusasiakirjasta

Lähtöpaikka	Lähtöpäivä ja -aika
Aiottu määräpaikka	Kuljetusmatkan odotettu kesto
Eläinten omistaja	Eläinten alkuperä

Eläimet (laji, sukupuoli, ID, nimi)

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority